

**Κανονισμός Λειτουργίας Μεταπτυχιακών Σπουδών
του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)**

**του Τμήματος Ιστορίας – Αρχαιολογίας
της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών
του Πανεπιστημίου Πατρών**

με τίτλο

**«Σύγχρονες προσεγγίσεις στην Ιστορία και την Αρχαιολογία των
πόλεων» (Master in Contemporary Approaches to the History and the
Archaeology of Cities)**

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) και ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ).

Τα ΠΜΣ εντάσσονται στο στρατηγικό σχεδιασμό των ΑΕΙ, διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν:

α) στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας,

β) στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων, καθώς και στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, τεχνογνωσίας, μεθοδολογιών εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο που δραστηριοποιείται το κάθε Τμήμα.

Το σχέδιο Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ του Ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/τ. Α'/4.8.2017): "Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις" και έχει ως στόχο να συμβάλλει σε ένα είδος εναρμόνισης όλων των μεταπτυχιακών σπουδών του Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο των κατευθύνσεών του, με παράλληλη διατήρηση των βαθμών ελευθερίας και των δυνατοτήτων καινοτομίας τους, που προκύπτουν εξαιτίας ιδιαιτεροτήτων κάθε μεταπτυχιακού προγράμματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Άρθρο 1. Εισαγωγή
- Άρθρο 2. Σκοπός
- Άρθρο 3. Όργανα και Μέλη του ΠΜΣ
- Άρθρο 4. Εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών
- Άρθρο 5. Εγγραφές-Δηλώσεις μαθημάτων/ασκήσεων-Κατεύθυνση
- Άρθρο 6. Εκπαιδευτική Δομή του ΠΜΣ
- Άρθρο 7. Διπλωματική εργασία
- Άρθρο 8. Λοιπές υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών
- Άρθρο 9. Απονομή και βαθμός ΔΜΣ
- Άρθρο 10. Λογοκλοπή
- Άρθρο 11. Φοιτητικές Παροχές
- Άρθρο 12. Θέματα του Παραρτήματος Διπλώματος
- Άρθρο 13. Διοικητική Υποστήριξη – Υλικοτεχνική Υποδομή
- Άρθρο 14. Θέματα χρηματοδότησης του ΠΜΣ
- Άρθρο 15. Αξιολόγηση
- Άρθρο 16. Μεταβατικές ρυθμίσεις
- Άρθρο 17. Συντμήσεις
- Άρθρο 18. Παραρτήματα

Άρθρο 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σύγχρονες προσεγγίσεις στην Ιστορία και την Αρχαιολογία των πόλεων» (Master in Contemporary Approaches to the History and the Archaeology of Cities) ιδρύθηκε με την υπ. αρ. απόφαση (ΦΕΚ 1480/13.4.2021) και ισχύει, όπως ενεκρίθη από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών (αρ. συνεδρ. 185/1.4.2021) και τη Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας – Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση 31η /10.02.2021). Διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 4485/2017, τις διατάξεις του ν. 4610/2019 (ΦΕΚ 70/7.5.2019, τ. Α'), και του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 2. ΣΚΟΠΟΣ

Το ΠΜΣ «Σύγχρονες προσεγγίσεις στην Ιστορία και την Αρχαιολογία των πόλεων» έχει σκοπό την εξειδικευμένη εκπαίδευση και έρευνα του διαχρονικού φαινομένου των πόλεων.

Περισσότερες πληροφορίες για το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ παρέχονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.ha.upatras.gr/graduate/>

Το ΠΜΣ «Σύγχρονες προσεγγίσεις στην Ιστορία και την Αρχαιολογία των πόλεων» οδηγεί αποκλειστικά στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) στις «Σύγχρονες προσεγγίσεις στην Ιστορία και την Αρχαιολογία των πόλεων».

Άρθρο 3. ΟΡΓΑΝΑ & ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

3.1. Στα διοικητικά όργανα συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ (Καθηγητές και Λέκτορες) του Πανεπιστημίου Πατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 4485/2017, καθώς και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών. Για την οργάνωση και τη λειτουργία του ΠΜΣ, αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

α) **Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών** είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του ΠΜΣ.

β) **Η Συνέλευση του Τμήματος (ΣΤ)** απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τα μέλη ΔΕΠ της Συνέλευσης του Τμήματος και δύο (2) εκπροσώπους μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος.

Η Συνέλευση έχει τις κατωτέρω αρμοδιότητες, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις:

⇒ Εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών για την αναγκαιότητα ίδρυσης ΠΜΣ

⇒ Εκλέγει για διετή θητεία τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ

⇒ Εγκρίνει τριμελείς εξεταστικές επιτροπές εκπόνησης των διπλωματικών εργασιών

⇒ Επιλέγει τους εισακτέους ΜΦ μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ

⇒ Κατανέμει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες των μεταπτυχιακών μαθημάτων

⇒ Καλεί από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, καταξιωμένους επιστήμονες σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 5 του Ν. 4485/2017

γ) **Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ (ΣΕ)** απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο ή την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών, τα οποία εκλέγονται ανά έτος από τη ΣΤ.

Η Συντονιστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος και ειδικότερα:

⇒ Εισηγείται στη Συνέλευση τη σύνθεση των τριμελών εξεταστικών επιτροπών (ΤΕΕ)

⇒ Εισηγείται τριμελείς εξεταστικές επιτροπές εκπόνησης των διπλωματικών εργασιών

⇒ Προτείνει στη Συνέλευση τους εισακτέους ΜΦ.

δ) **Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΕΜΣ)**: αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου και τους Κοσμήτορες ως

μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 32 του Ν. 4485/2017.

ε) **Ο Διευθυντής Σπουδών του ΠΜΣ (ΔΠΜΣ)** προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του με απόφαση της Συνέλευσης για διετή θητεία. Ο ΔΜΣ εισηγείται στη Συνέλευση κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΜΣ και έχει την ευθύνη σύνταξης αναλυτικού απολογισμού του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ.

στ) **Ο Αναπληρωτής Πρυτάνεως Ακαδημαϊκών και Διεθνών Θεμάτων** του Πανεπιστημίου Πατρών έχει την εποπτεία και τον γενικότερο συντονισμό των μεταπτυχιακών σπουδών, σε επίπεδο Ιδρύματος.

3.2 Τη διδασκαλία του ΠΜΣ μπορούν να αναλαμβάνουν οι αναφερόμενοι στις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 4485/2017.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες.

Άρθρο 4. Εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών

4.1 Για την εισαγωγή ΜΦ διενεργείται προκήρυξη (Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος) με εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της ΣΤ του ΠΜΣ κάθε ακαδημαϊκό έτος με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών το αργότερο εντός Ιουνίου κάθε έτους. Η δημοσίευση της προκήρυξης γίνεται από το Πανεπιστήμιο Πατρών με ευθύνη του Τμήματος, ενώ το σχετικό κόστος βαρύνει το ΠΜΣ. Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από την Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ κατόπιν γραπτών εξετάσεων, η ύλη των οποίων ανακοινώνεται ανά έτος εντός του καλοκαιριού, όπως επίσης και οι ακριβείς ημερομηνίες των εξετάσεων. Κατόπιν επιτυχίας των υποψηφίων ακολουθεί συνέντευξη. Η επιλογή ολοκληρώνεται μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου κάθε έτους. Η έναρξη του ΠΜΣ γίνεται κατά το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η ύλη των εξετάσεων καθώς και η βαρύτητα των κριτηρίων περιλαμβάνονται στην προκήρυξη κάθε έτους. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν την αίτησή τους ηλεκτρονικά στο portal : https://matrix.upatras.gr/sap/bc/webdynpro/sap/zups_pg_adm#

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορούν να απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος, email: secr-ha@upatras.gr, τηλ.: 2641074232 και 2641074233 και να ενημερώνονται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος: www.ha.upatras.gr.

4.2 Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Σχολών Ανθρωπιστικών Επιστημών, Σχολών Κοινωνικών Επιστημών, Τμημάτων Πολιτισμικής Διαχείρισης και Πληροφορικής, καθώς και κάτοχοι πτυχίων άλλων ειδικοτήτων ΑΕΙ με σπουδές σχετικές προς το περιεχόμενο και τα γνωστικά αντικείμενα του ΠΜΣ, πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Αίτηση μπορούν να υποβάλλουν και τελειόφοιτοι των παραπάνω τμημάτων, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν προσκομίσει βεβαίωση περάτωσης των σπουδών τους το αργότερο μέχρι την ημερομηνία συνεδρίασης της Συνέλευσης για επικύρωση του πίνακα των επιτυχόντων. Στην περίπτωση αυτή αντίγραφο του πτυχίου ή του διπλώματός τους προσκομίζεται πριν από την ημερομηνία έναρξης του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, οι επιλεγέντες θα πρέπει να προσκομίσουν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά μέχρι τη λήξη των εγγραφών.

4.3 Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών ανά διδάσκοντα ορίζεται σε 5. Ο αριθμός των εισακτέων ορίζεται κατ' ανώτατο όριο στους 30 (τριάντα). Τα μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, καθώς και ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ που πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του ν. 4485/2017, μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά ΠΜΣ, μόνο σε ΠΜΣ που οργανώνεται σε Τμήμα του Ιδρύματος όπου υπηρετούν, το οποίο είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο οικείο ίδρυμα.

4.4 Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από επιτροπή Καθηγητών και Λεκτόρων του Τμήματος που ορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και προτείνει προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση κατ' ανώτατο όριο τους 30 (τριάντα) πρώτους συνυπολογίζοντας τα κάτωθι κριτήρια επιλογής με συντελεστές βαρύτητας που καθορίζονται σε κάθε προκήρυξη: α. το γενικό βαθμό πτυχίου, β. τη βαθμολογία σε προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, γ. την επίδοση σε πτυχιακή/διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο, δ. την προφορική συνέντευξη (συνεκτίμηση της προσωπικότητας, της επιστημονικής συγκρότησης και των συστατικών επιστολών), ε. την τυχόν ερευνητική, επαγγελματική ή συγγραφική δραστηριότητα, σχετική με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, στ. την επίδοση σε γραπτές εξετάσεις, και ζ. το επίπεδο γλωσσομάθειας μίας τουλάχιστο ξένης γλώσσας.

4.5 Η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων καταρτίζει πίνακα αξιολογικής σειράς των επιτυχόντων, ο οποίος (με τη σύμφωνη γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής) επικυρώνεται από την Συνέλευση, λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω κριτήρια επιλογής με συντελεστές βαρύτητας που καθορίζονται σε κάθε προκήρυξη.

Επιλέγονται οι υποψήφιοι που θα συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη βαθμολογία τουλάχιστον. Επιπλέον, ορίζονται 3 επιλαχόντες. Ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι με τη βαθμολογία του τελευταίου επιτυχόντα εισάγονται καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου αριθμού εισακτέων.

Άρθρο 5. Εγγραφές – Δηλώσεις μαθήματων/ασκήσεων – Κατεύθυνση

5.1 Η εγγραφή των εισακτέων ΜΦ κάθε έτους γίνεται από 1/10 έως 1/11 σε προθεσμίες που ορίζονται από τη Συνέλευση. Σχετικές πληροφορίες μπορούν να λάβουν οι ενδιαφερόμενοι από τη Γραμματεία του Τμήματος, τηλ.: 2641074232 και 2641074233 και από την ιστοσελίδα του Τμήματος <http://www.ha.upatras.gr/>. Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης, είναι εφικτή η εγγραφή εντός μηνός από τη λήξη της προθεσμίας, με απόφαση της Συνέλευσης, μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου.

5.2 Οι ΜΦ υποχρεούνται να ανανεώνουν την εγγραφή τους ανά εξάμηνο.

5.3 Παρέχεται και η δυνατότητα προσωρινής αναστολής των σπουδών, που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής φοίτησης αίρονται όλες οι παροχές, οι οποίες ανακτώνται κατόπιν νέας αιτήσεως του ενδιαφερομένου. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

5.4 Δύναται και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (ενδεικτικά: ασθένεια, φόρτος εργασίας, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας) να χορηγείται παράταση σπουδών και μέχρι ένα έτος, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος.

5.5 Φοιτητής, που δεν ανανέωσε την εγγραφή του και δεν παρακολούθησε μαθήματα ή δεν διεξήγαγε έρευνα για δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, χάνει τη ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΠΜΣ.

5.6 Οι φοιτητές δηλώνουν διπλωματική εργασία και προτεινόμενη εξεταστική επιτροπή εντός δεκαπενθημέρου από την έναρξη του 4ου εξαμήνου σπουδών.

5.7 Οι όροι φοίτησης που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Σπουδών του ΠΜΣ γίνονται αποδεκτοί από κάθε υποψήφιο με την εγγραφή του. Ο υποψήφιος λαμβάνει γνώση αυτού του Κανονισμού πριν εγγραφεί.

Άρθρο 6. Εκπαιδευτική δομή του ΠΜΣ

6.1 Διάρκεια και διάρθρωση Σπουδών – Διδακτικό ημερολόγιο

Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών είναι τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου εκπόνησης της ΔΕ, ως ο νόμος ορίζει. Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του χρόνου της κανονικής διάρκειας φοίτησης, όπως αυτή ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης εκάστου ΠΜΣ. Ως εκ τούτου, η ανώτατη διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ ανέρχεται στα οκτώ (8) εξάμηνα. Δυνατότητα μερικής φοίτησης παρέχεται για εργαζόμενους φοιτητές και σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για μη εργαζόμενους φοιτητές η διάρκεια της οποίας δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της ελάχιστης διάρκειας φοίτησης. Η διδασκαλία και οι εξετάσεις του πρώτου διδακτικού εξαμήνου διεξάγονται από 1 Οκτωβρίου έως 31 Ιανουαρίου και του δεύτερου διδακτικού εξαμήνου από 1 Μαρτίου έως 30 Ιουνίου σύμφωνα με το ακαδημαϊκό ημερολόγιο του Πανεπιστημίου Πατρών, όπως εγκρίνεται από τη Σύγκλητο. Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων/ασκήσεων και εξετάσεων κάθε εξαμήνου καταρτίζεται και ανακοινώνεται από τη ΣΕ τουλάχιστον ένα δεκαήμερο πριν από την έναρξη του εξαμήνου.

6.2 Μαθήματα

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Α' εξάμηνο				30
A1	HAC101	Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις του αστικού χώρου	Υποχρεωτικό	10
A2	HAC102	΄Αρχαία πόλις΄: Ιστορικές και φιλολογικές αναγνώσεις	Υποχρεωτικό	10
A3	HAC103	Ψηφιακές μέθοδοι στην Ιστορία και την Αρχαιολογία των πόλεων	Υποχρεωτικό	10
Β' εξάμηνο				30
B1	HAC104	Αρχαιολογία των ελληνικών πόλεων	Επιλογής	10
B2	HAC105	Βυζαντινή και Οθωμανική πόλη	Επιλογής	10
B3	HAC106	Ψηφιακές υπηρεσίες και διαδίκτυο	Επιλογής	10
B4	HAC107	Σύγχρονες εθνογραφικές προσεγγίσεις της πόλης	Επιλογής	10
B5	HAC108	Μνήμη και πόλη I	Επιλογής	10
Γ' εξάμηνο				30
G1	HAC109	Όψεις Δημόσιας Ιστορίας στη σύγχρονη πόλη	Επιλογής	10
G2	HAC110	Αρχαιολογική έρευνα και διαχείριση του πρόσφατου παρελθόντος	Επιλογής	10
G3	HAC111	Ψηφιακά μουσεία και εκθέσεις στη σύγχρονη πόλη	Επιλογής	10
G4	HAC112	Εικαστικές εγκαταστάσεις και επιτελέσεις στον δημόσιο χώρο της πόλης	Επιλογής	10
G5	HAC113	Μνήμη και πόλη II	Επιλογής	10
Δ' εξάμηνο				30
Δ1	HAC114	Εκπόνηση και συγγραφή μεταπτυχιακής	Υποχρεωτική	30

		διπλωματικής εργασίας		
		Σύνολο ECTS		120

Για τη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ΔΜΣ οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε συνολικά 9 εξαμηνιαία μαθήματα (δηλ. 3 μαθήματα στο Α' εξάμηνο, 3 μαθήματα στο Β' εξάμηνο και 3 μαθήματα στο Γ' εξάμηνο) και να εκπονήσουν επιτυχώς τη διπλωματική εργασία κατά το Δ' εξάμηνο. Το πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ανά εξάμηνο ως εξής:

Με πρόταση της ΣΤ και έγκριση της Συγκλήτου μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων. Διδάσκοντες στο ΠΜΣ δύνανται να είναι σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 1, 2, 5 και 6 του άρθρου 36 του ν. 4485/2017. Σε κάθε περίπτωση, απαγορεύεται η διδασκαλία μαθημάτων με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ποσοστό μεγαλύτερο του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%). Τα μαθήματα θα διδάσκονται στην ελληνική ή/και στην αγγλική γλώσσα.

6.3 Παρακολούθηση μαθημάτων

Η παρακολούθηση της διδασκαλίας των μαθημάτων και των ασκήσεων (εργαστηριακών, κ.λπ.) είναι υποχρεωτική. Επιτρέπονται μέχρι και 2 απουσίες σε κάθε μάθημα. Σε περίπτωση που λόγω απουσιών ο ΜΦ δεν ολοκληρώσει επιτυχώς ένα μάθημα, υποχρεώνεται να το επαναλάβει. Τα μαθήματα- εργαστήρια πραγματοποιούνται στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

6.4 Βαθμολογία - Εξετάσεις – Ορισμός ΕΚ και ΤΕΕ

Η επίδοση σε κάθε μάθημα αξιολογείται από τον/ους διδάσκοντα/ες και βαθμολογείται με την ισχύουσα, για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κλίμακα βαθμολογίας. Συγκεκριμένα, οι βαθμοί που δίδονται, κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10) με διαβαθμίσεις της ακέρατης ή μισής μονάδας. Προβιβασίμοι βαθμοί είναι το 5 και οι μεγαλύτεροί του. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα ή υπέρβασης του ορίου απουσιών, ο μεταπτυχιακός φοιτητής είναι υποχρεωμένος να επαναλάβει την παρακολούθησή του. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας σε μάθημα, στην οποία δεν προσμετράται η τυχόν αποτυχία σε εξέταση μαθήματος κατά την επαναληπτική εξέταση πριν από την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου, ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας στο τελευταίο μάθημα, με το οποίο ο φοιτητής ολοκληρώνει τις υποχρεώσεις του στο ΠΜΣ, μετά από αίτηση του φοιτητή, δίνεται η δυνατότητα επανεξέτασής του από Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, η οποία θα ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων. Για κάθε ΜΦ ορίζεται από τη ΣΤ, μετά από πρόταση της ΣΕ, ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων καθηγητής (ΕΚ). Η ΣΕ και ο ΕΚ έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ορίζεται από τη ΣΤ, ΤΕΕ, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη ΔΕΠ ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και ανήκουν στην ίδια ή συγγενή ειδικότητα με αυτή, στην οποία εκπονήθηκε η εργασία. Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας μπορεί να ληφθεί και με τη σύμφωνη γνώμη μόνο των δύο μελών της ΤΕΕ, τα οποία και βαθμολογούν. Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση της ΔΕ, ο φοιτητής μπορεί να επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, όχι νωρίτερα από τρεις μήνες, ούτε αργότερα από έξι, από την προηγούμενη εξέταση. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της ΣΤ. Για την απονομή του ΔΜΣ, απαιτείται προαγωγικός βαθμός σε όλα τα μεταπτυχιακά μαθήματα και στη ΔΕ. Αν η εν λόγω προϋπόθεση δεν επιτευχθεί μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δικαιούται απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων, όπου έλαβε προαγωγικό βαθμό και αποχωρεί.

Άρθρο 7. Διπλωματική Εργασία

Για την εκπόνηση και συγγραφή της ΔΕ, ισχύουν οι όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών του Πανεπιστημίου Πατρών.

7.1 Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας

Οι φοιτητές δηλώνουν διπλωματική εργασία και προτεινόμενη εξεταστική επιτροπή εντός δεκαπενθημέρου από την έναρξη του 4ου εξαμήνου σπουδών. Κάθε επιβλέπων καθηγητής ορίζει τον τρόπο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας.

7.2 Συγγραφή διπλωματικής εργασίας

Θέματα που αφορούν στη συγγραφή της ΔΕ, όπως π.χ. γλώσσα, γραμματοσειρά, οδηγίες για την περίληψη, το περιεχόμενο, τη διάρθρωση και τον τρόπο παρουσίασης της εργασίας, ζητήματα βιβλιογραφίας, κ.λ.π ορίζονται από τον επιβλέποντα καθηγητή.

7.3 Παρουσίαση διπλωματικής εργασίας

Η παρουσίαση γίνεται ενώπιον της ΤΕΕ, η οποία ορίζεται από τη ΣΤ. Η βαθμολόγηση της ΔΕ στηρίζεται στην αξιολόγηση της ποιότητας της εργασίας από την ΤΕΕ. Μετά την παρουσίαση, καταρτίζεται πρακτικό το οποίο υπογράφεται από την ΤΕΕ. Για την καταχώρηση της βαθμολογίας της ΔΕ, το πρακτικό παρουσίασης, υποβάλλεται προς έγκριση στη ΣΤ του Τμήματος. Η ΔΕ, εφόσον εγκριθεί, αναρτάται υποχρεωτικά στο Ιδρυματικό Αποθετήριο ΝΗΜΕΡΤΗΣ.

Άρθρο 8. Λοιπές Υποχρεώσεις ΜΦ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται στην παροχή επικουρικού έργου σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συνέλευσης του τμήματος.

Άρθρο 9. Απονομή και Βαθμός ΔΜΣ

9.1 Προϋποθέσεις Απονομής ΔΜΣ

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και λαμβάνει το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, όταν εκπληρώσει όλες τις, υπό του Προγράμματος και του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών, προβλεπόμενες υποχρεώσεις.

ΔΜΣ δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωρισθεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης – ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

9.2 Υπολογισμός βαθμού ΔΜΣ

Ο τελικός βαθμός του ΔΜΣ προκύπτει από τον βαθμό των μεταπτυχιακών μαθημάτων και τον βαθμό της ΔΕ, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ως ακολούθως: Ο βαθμός προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του ΠΜΣ και της Διπλωματικής Εργασίας (η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της διπλωματικής εργασίας) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας (όπου προβλέπεται), πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο βαθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ. Ο βαθμός του ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών του ΜΦ. Στα απονεμόμενα ΔΜΣ αναγράφεται χαρακτηρισμός Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα που αντιστοιχεί σε:- «Άριστα» από 8,50 έως 10- «Λίαν Καλώς» από 6,50 έως 8,49- «Καλώς» από 5 έως 6,49. Η απονομή των τίτλων ΔΜΣ εγκρίνεται από τη ΣΤ.

9.3 Απαραίτητα δικαιολογητικά

Για την απονομή του τίτλου του ΔΜΣ είναι προϋπόθεση η κατάθεση στη Γραμματεία των κάτωθι δικαιολογητικών:

- Ένα αντίγραφο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας με τις τελικές διορθώσεις (θερμοκολλημένο) που θα περιλαμβάνει τα κάτωθι: 1. Ελληνικό εξώφυλλο. 2. Αγγλικό Εξώφυλλο. 3. Περίληψη και λέξεις κλειδιά στην ελληνική γλώσσα. 4. Περίληψη και λέξεις κλειδιά την αγγλική γλώσσα. 5. Τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.
- Αποδεικτικό κατάθεσης της διπλωματικής εργασίας στην ιστοσελίδα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης (www.lis.upatras.gr). Σε περίπτωση που ζητείται η ανάρτηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο ιδρυματικό αποθετήριο «NHMEPTHS» μετά από 12 μήνες θα πρέπει να συμπληρώνεται αίτηση παράτασης χρόνου αποκλεισμού από τη δημοσίευση, η οποία δίδεται από τη Γραμματεία.
- Υπεύθυνη δήλωση, η οποία δίδεται από τη Γραμματεία.
- Ένα CD στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τουλάχιστο (4 διαφορετικά αρχεία): 1. Το τελικό κείμενο της διπλωματικής εργασίας σε οποιαδήποτε μορφή. 2. Περιλήψεις στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. 3. Λέξεις κλειδιά της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. 4. Τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

9.4 Τελετουργικό Απονομής ΔΜΣ

Ο φοιτητής που ολοκλήρωσε επιτυχώς τις σπουδές του, ορκίζεται ενώπιον του Πρυτάνεως και του Προέδρου του Τμήματος, σε δημόσια τελετή, που γίνεται μετά τη λήξη εκάστης εξεταστικής περιόδου, σε ημέρα και ώρα που ορίζεται από τον πρύτανη σε συνεργασία με τους Προέδρους των Τμημάτων. Ο όρκος δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο της επιτυχούς αποπεράτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του τίτλου. Πριν από την ορκωμοσία μπορεί να χορηγείται βεβαίωση επιτυχούς αποπεράτωσης των σπουδών.

Άρθρο 10. Λογοκλοπή

Ο/Η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει με τον ενδεδειγμένο τρόπο αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης – δημοσιευμένης ή μη - χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η αντιγραφή οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του/της. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της, αφού προηγουμένως του δοθεί η δυνατότητα να εκθέσει, προφορικώς ή γραπτώς, τις απόψεις του επί του θέματος. Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας, με βάση τα ισχύοντα και τις σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου.

Άρθρο 11. Φοιτητικές Παροχές

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

11.1 Γενικά Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ).

11.2 Τέλη Φοίτησης

Η φοίτηση είναι δωρεάν.

Άρθρο 12. Θέματα του παρατήματος διπλώματος (άρθρο 15 του ν.3374/2005)

Το ΔΜΣ συνοδεύεται από Παράρτημα Διπλώματος στην Ελληνική και στην Αγγλική γλώσσα, το οποίο, μεταξύ άλλων, περιέχει πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με την διάρκεια και το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών, τα προσόντα και την εξειδίκευση που απέκτησε ο διπλωματούχος και τη βαθμολογία του σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων ECTS.

Άρθρο 13. Διοικητική Υποστήριξη – Υλικοτεχνική Υποδομή

Η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας είναι επαρκής για την κάλυψη των αναγκών του ΠΜΣ. Οι ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος πραγματοποιούνται στα Εργαστήρια Υπολογιστών και σε χώρους διαμορφωμένους (αίθουσες διδασκαλίας, βιβλιοθήκες και εργαστήρια), για τη στέγαση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Επιπλέον, στο Πανεπιστήμιο λειτουργεί οργανωμένη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης, η οποία έχει συνδεθεί (με Η/Υ) με τράπεζες πληροφοριών και με μεγάλες βιβλιοθήκες της Ελλάδας και του Εξωτερικού.

Άρθρο 14. Θέματα χρηματοδότησης του ΠΜΣ

Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. προέρχεται από: α) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, β) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή του ιδιωτικού τομέα, γ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα, δ) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 15. Αξιολόγηση

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές από την ΟΜΕΑ του τμήματος.

Άρθρο 16. Μεταβατικές ρυθμίσεις

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στον παρόντα Κανονισμό, θα ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 17. Συντμήσεις

ΔΕ = Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

ΔΠΜΣ = Διευθυντής Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΕΑΥ = Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων

ΕΚ = Επιβλέπων Καθηγητής

ΔΜΣ = Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΜΔΕ = Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης

ΜΦ = Μεταπτυχιακοί Φοιτητές

ΠΜΣ = Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΣΕ = Συντονιστική Επιτροπή

ΣΤ = Συνέλευση Τμήματος

ΤΕΕ = Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

ΑΕΙ = Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΕΕΠ = Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό
ΕΔΙΠ = Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
ΕΤΕΠ = Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό

Άρθρο 18. Παραρτήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 Δικαιολογητικά υποψηφιότητας σε ΠΜΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 Οδηγίες συγγραφής ΔΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 Όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών στο Πανεπιστήμιο Πατρών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 Πρακτικό Εξέτασης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 Πρότυπος τίτλος για Μονομηματικό Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης

Παράρτημα 1: Δικαιολογητικά υποψηφιότητας σε ΠΜΣ

- Αίτηση εισαγωγής (σε έντυπο που χορηγείται από τη Γραμματεία)
- Σύντομο βιογραφικό σημείωμα
- Αντίγραφα τίτλων σπουδών
- Πιστοποιητικά αναλυτικής βαθμολογίας
- Τίτλους ξένων γλωσσών επικυρωμένους (εφόσον υπάρχουν)
- Αντίγραφα ερευνητικού ή συγγραφικού έργου (εφόσον υπάρχουν)
- Αντίγραφο Αστυνομικής Ταυτότητας ή Διαβατηρίου
- Μία συστατική επιστολή

Τίτλοι σπουδών από ξένα ΑΕΙ πρέπει να έχουν την αναγνώριση ισοτιμίας ή αντιστοιχίας από τον ΔΟΑΤΑΠ.

Παράρτημα 2: Οδηγίες συγγραφής ΔΕ

Καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευση του Τμήματος & παρατίθενται ενδεικτικά ως ακολούθως:

Υπόδειγμα εξωφύλλου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ (18pt)
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ(16pt)
ΤΟΜΕΑΣ xxxx (16pt)

Τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος,
τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος,
τίτλος, τίτλος, τίτλος, τίτλος (14pt)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ(14pt)
ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΙΣ
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ
(14pt)

Όνομα Επώνυμο (14pt)
Ειδικότητα (14pt)

ΠΑΤΡΑ, Μήνας 20XX (14pt)

ΜΕΛΗ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ (16pt)

Τα μέλη της
Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (14pt)

Όνοματεπώνυμο

.....

Όνοματεπώνυμο

.....

Όνοματεπώνυμο (12pt)

.....

Ο Επιβλέπων Καθηγητής

Όνοματεπώνυμο

.....

Η έγκριση της διατριβής για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών δεν υποδηλώνει την αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

N. 5343/1392, άρθρο 202. (10pt)

Εισαγωγή

Η συγγραφή της Διπλωματικής Εργασίας (Δ.Ε.) είναι υποχρεωτική και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την απονομή του τίτλου Μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας.

Δομή της Εργασίας

Παρακάτω παρουσιάζεται η δομή που πρέπει να ακολουθείται σε γενικές γραμμές κατά την συγγραφή της ΔΕ. Στη συνέχεια, δίνεται μια σύντομη περιγραφή για το τι θα πρέπει να περιέχει η κάθε ενότητα

1. Εξώφυλλο
2. Σελίδα τίτλου
3. Δήλωση μη λογοκλοπής
4. Σελίδα αφιέρωσης (προαιρετικά)
5. Περίληψη
6. Πίνακας περιεχομένων
7. Πρόλογος
8. Εισαγωγή
9. Κυρίως μέρος ΔΕ (θεωρητικό πλαίσιο, βιβλιογραφική ανασκόπηση, μεθοδολογία, συμπεράσματα)
10. Βιβλιογραφία
11. Παραρτήματα (προαιρετικά)Επιπλέον, και εφόσον είναι χρήσιμα, στη ΔΕ μπορεί μετά τον πίνακα περιεχομένων να υπάρχουν (προαιρετικά):
  1. Πίνακας συντομογραφιών
  2. Κατάλογος σχημάτων και εικόνων
  3. Κατάλογος πινάκων

Περίληψη: Η περίληψη αποτελεί σημαντικό τμήμα της ΔΕ (μέχρι 400 λέξεις). Ο αναγνώστης θα μπορέσει να κατανοήσει τον σκοπό, τη μεθοδολογία, τα αποτελέσματα, τους περιορισμούς, τις πρακτικές εφαρμογές και τα πρότυπα σημεία της έρευνας που διεξήχθη. Στο τέλος της περίληψης γράφονται οι Λέξεις – κλειδιά (βασικές έννοιες ή όροι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την δημιουργία ευρημάτων)

Πρόλογος: Στον Πρόλογο διατυπώνεται περιληπτικά ο προβληματισμός και ο σκοπός που οδήγησαν στην εκπόνηση της ΔΕ, τα βήματα που ακολουθήθηκαν και οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν.

Εισαγωγή: Στην Εισαγωγή περιγράφεται το αντικείμενο της έρευνας και παρουσιάζεται περιληπτικά η προσέγγιση που ακολουθείται.

Κυρίως Μέρος: Το κυρίως μέρος της ΔΕ αποτελείται από επιμέρους κεφάλαια με συνεχή αρίθμηση. Κάθε κεφάλαιο να αναφέρεται σε ένα επιμέρους θέμα ή πρόβλημα που συμβάλλει στην εξέταση του θέματος έρευνας. Ανάλογα με το θέμα της έρευνας και τον τρόπο ανάπτυξης, υπάρχουν κατά περίπτωση τα παρακάτω κεφάλαια:

- Βιβλιογραφική έρευνα ή επισκόπηση
- Μεθοδολογία της έρευνας
- Επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας
- Αποτελέσματα της έρευνας
- Συμπεράσματα
- Προτάσεις

Βιβλιογραφία: Οι βιβλιογραφικές παραπομπές και η σωστή χρήση τους μέσα στο κείμενο της ΔΕ είναι από τα πιο σημαντικά ζητήματα και ίσως διαδραματίζει και τον σημαντικό ρόλο στην αξιολόγησή της. Οι βιβλιογραφικές παραπομπές χρησιμοποιούνται ανάλογα με το διαδεδομένο σύστημα το οποίο υποδεικνύει ο εκάστοτε διδάσκοντας. Οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να ενημερωθούν για την ορθή χρήση των βιβλιογραφικών αναφορών από τον σχετικό οδηγό της Βιβλιοθήκης (Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Μονάδα Υποστήριξης Χρηστών «Βιβλιογραφικές αναφορές //Οδηγός διαχείρισης βιβλιογραφικών αναφορών» Διαθέσιμο στο https://library.upatras.gr/wp-content/uploads/2017/12/lis_citationsguide.pdf)

Έκταση και οδηγίες μορφοποίησης – εκτύπωσης

Η ΔΕ θα πρέπει να έχει τουλάχιστον 15.000 λέξεις. Στην έκταση αυτή δεν προσμετρώνται τα σχήματα, οι πίνακες, η βιβλιογραφία, έτοιμα έντυπα, ή αποτελέσματα ανάλυσης (output) με χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι εργασίες θα πρέπει να είναι εκτυπωμένες σε λευκό χαρτί τύπου Α4. Χρησιμοποιείται η ελληνική γραμματοσειρά Times New Roman, μέγεθος χαρακτήρων (fonts) 12 στιγμών, με διάστιχο γραμμής (διάστημα ανάμεσα στις αράδες) 2 (ή 1,5) και περιθώριο 2,5 εκατοστόμετρων από τα άκρα (δεξιά και αριστερά) της σελίδας. Η ΔΕ θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα: εξώφυλλο, πίνακα περιεχομένων, κεφάλαια, συμπεράσματα και βιβλιογραφία. Προαιρετικά, η εργασία μπορεί να περιέχει αφιέρωση, πρόλογο και παραρτήματα. Στο εξώφυλλο της ΔΕ θα πρέπει να αναγράφονται:

α) τα στοιχεία του Πανεπιστημίου, της Σχολής και του Τμήματος στο πλαίσιο του οποίου εκπονείται, β) ο τίτλος της εργασίας, γ) τα πλήρη στοιχεία του συγγραφέα της εργασίας, δ) το ονοματεπώνυμο του εποπτεύοντα καθηγητή, ε) ο τόπος και ο χρόνος σύνταξής της. Στις επόμενες σελίδες ακολουθούν η αφιέρωση και ο Πρόλογος (αν το επιθυμεί κάποιος,) και οι Ευχαριστίες (οι οποίες δεν κρίνονται απαραίτητες) και μετά ακολουθεί ο Πίνακας Περιεχομένων.

Όλα τα κεφάλαια θα πρέπει να έχουν τίτλο, που γράφεται με κεφαλαία και έντονα γράμματα. Τα υποκεφάλαια αριθμούνται και γράφονται με έντονα γράμματα. Μετά το τέλος της εισαγωγής ή κάποιου κεφαλαίου γίνεται αλλαγή σελίδας. Το κάθε κεφάλαιο αποτελεί μια σχετικά ανεξάρτητη ενότητα που πρέπει να συνδέεται οργανικά με τα προηγούμενα και με τα επόμενα. Για το λόγο αυτό, η κατακλείδα ενός κεφαλαίου είναι χρήσιμο να συνδέει το παρόν με το επόμενο κεφάλαιο. Η αρίθμηση των σελίδων της εργασίας γίνεται με αραβικά σύμβολα (1, 2, 3, ...) και είναι συνεχής (όχι μόνο στο κείμενο, αλλά και όπου οι σελίδες περιλαμβάνουν σχήματα, πίνακες κ.λπ.). Η αρχή της αρίθμησης γίνεται από την πρώτη σελίδα (σελίδα του τίτλου), όμως, σε αυτήν δεν εμφανίζεται αριθμός. Ο αριθμός εμφανίζεται στο πάνω μέρος της σελίδας, στα δεξιά. Διακοπή του κειμένου και αλλαγή σελίδας πραγματοποιείται μόνο κατά τη μετάβαση σε ένα δομικό μέρος της εργασία (εξώφυλλο, πίνακας περιεχομένων, κεφάλαια, συμπεράσματα, βιβλιογραφία, παράρτημα).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης ΔΕ στο Πανεπιστήμιο Πατρών

1. Κάθε τόμος με το κείμενο της εργασίας φέρει ευδιάκριτα στο πίσω μέρος της σελίδας τίτλου του τα ακόλουθα:

Πανεπιστήμιο Πατρών, [Τμήμα]

[Όνομα Συγγραφέα]

© [έτος] – Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος

2. Ο/Η Μεταπτυχιακός Φοιτητής (ΜΦ) μέσα από τη σχετική φόρμα κατάθεσης της εργασίας στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Νημερτής εκχωρεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών και στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης το μη αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσής της μέσα από το διαδίκτυο για σκοπούς συστηματικής και πλήρους συλλογής της ερευνητικής παραγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών, καταγραφής, διαφάνειας και προαγωγής της έρευνας.

3. Κάθε ΜΦ που εκπονεί τη μεταπτυχιακή εργασία του θεωρείται ότι έχει λάβει γνώση και αποδέχεται τα ακόλουθα:

- Το σύνολο της εργασίας αποτελεί πρωτότυπο έργο, παραχθέν από τον/ην ίδιο/α, και δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων καθ' οιονδήποτε τρόπο,
- Εάν η εργασία περιέχει υλικό, το οποίο δεν έχει παραχθεί από τον/ην ίδιο/α, αυτό πρέπει να είναι ευδιάκριτο και να αναφέρεται ρητώς εντός του κειμένου της εργασίας ως προϊόν εργασίας τρίτου, σημειώνοντας με παρομοίως σαφή τρόπο τα στοιχεία ταυτοποίησής του, ενώ παράλληλα βεβαιώνει πως στην περίπτωση χρήσης αυτούσιων γραφικών αναπαραστάσεων, εικόνων, γραφημάτων κ.λπ., έχει λάβει τη χωρίς περιορισμούς άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων για την συμπερίληψη και επακόλουθη δημοσίευση του υλικού αυτού.
- Ο/Η ΜΦ φέρει αποκλειστικά την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησε και τίθεται αποκλειστικός υπεύθυνος των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής. Αναγνωρίζει δε ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν φέρει, ούτε αναλαμβάνει οιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από πλημμελή εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων.
- Η σύνταξη, κατάθεση και διάθεση της εργασίας δεν κωλύεται από οποιαδήποτε παραχώρηση των πνευματικών δικαιωμάτων του συγγραφέα σε τρίτους, π.χ. σε εκδότες μονογραφιών ή επιστημονικών περιοδικών, σε οποιοδήποτε διάστημα, πριν ή μετά τη δημοσίευση της εργασίας, και πως ο συγγραφέας αναγνωρίζει ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν απεμπολεί τα δικαιώματα διάθεσης του περιεχομένου της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με τα μέσα που το ίδιο επιλέγει.
- Για τους παραπάνω λόγους κατά την υποβολή της μεταπτυχιακής εργασίας ο/η ΜΦ υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και γνωρίζει τις συνέπειες του νόμου και των οριζόμενων στους Κανονισμούς Σπουδών του ΠΜΣ και του Τμήματος και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και ότι η εργασία που καταθέτει με θέμα «.....» έχει εκπονηθεί με δική του ευθύνη τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις και στον παρόντα Κανονισμό.

4. Οι εργασίες δημοσιεύονται στο Ιδρυματικό Αποθετήριο το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών. Η Συντονιστική Επιτροπή ενός ΜΠΣ ή η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να ζητήσει, μετά από επαρκώς τεκμηριωμένη αίτηση του Επιβλέποντος καθηγητή και του/της ΜΦ, την προσωρινή εξαίρεση της δημοσιοποίησης της εργασίας/διατριβής στο Ιδρυματικό Αποθετήριο, για σοβαρούς λόγους που σχετίζονται με την περαιτέρω πρόοδο και εξέλιξη της ερευνητικής δραστηριότητας, εάν θίγονται συμφέροντα του ιδίου ή άλλων φυσικών προσώπων, φορέων, εταιρειών κ.λπ. Η περίοδος εξαίρεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριανταέξι (36) μήνες, εφόσον δεν συντρέχουν άλλα νομικά κωλύματα. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή παρουσίασή της, σύμφωνα με τα

προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και πριν την απονομή του τίτλου σπουδών, αλλά η διάθεσή της ρυθμίζεται από τη Βιβλιοθήκη ανάλογα με το σχετικό αίτημα.

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΗΜΕΡΤΗ

Η κατάθεση της εργασίας στις δομές της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης (ΒΚΠ), σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης (Συνεδρίαση Συγκλήτου 382/20.04.05, αναθεώρηση 59/04.06.15), είναι υποχρεωτική για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών σε ηλεκτρονική μορφή. Με την κατάθεση της εργασίας η ΒΚΠ χορηγεί τις απαραίτητες βεβαιώσεις για τις Γραμματείες των Τμημάτων τους.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

- Προτείνεται η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης σε συνεργασία με τους Προέδρους των Τμημάτων και τους Διευθυντές Σπουδών των ΠΜΣ και αξιοποιώντας το πλέγμα των συναφών υπηρεσιών της, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ακαδημαϊκού έτους να ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους φοιτητές για τις ορθές πρακτικές χρήσης επιστημονικού υλικού, για την κατοχύρωση των πνευματικών τους δικαιωμάτων, καθώς και την αποτροπή φαινομένων λογοκλοπής.
- Οι πάσης φύσεως Μονάδες του Πανεπιστημίου μπορούν να συνεργάζονται με τη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης για την αποθήκευση των πρωτογενών ερευνητικών δεδομένων και να βρίσκουν τη βέλτιστη πρακτική πρόσβασης σε αυτά κατά περίπτωση. Η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης, στην υπ' αριθ. 65/30.7.2015 έκτακτη συνεδρίασή της, ενέκρινε ομόφωνα και τα ακόλουθα:
- Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης σε συνεργασία με τους Προέδρους των Τμημάτων και τους Διευθυντές Σπουδών των ΠΜΣ και αξιοποιώντας το πλέγμα των συναφών υπηρεσιών της, εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ακαδημαϊκού έτους να ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους φοιτητές για τις ορθές πρακτικές χρήσης επιστημονικού υλικού, για την κατοχύρωση των πνευματικών τους δικαιωμάτων, καθώς και την αποτροπή φαινομένων λογοκλοπής.
- Οι πάσης φύσεως Μονάδες του Πανεπιστημίου μπορούν να συνεργάζονται με τη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης για την αποθήκευση των πρωτογενών ερευνητικών δεδομένων και να βρίσκουν τη βέλτιστη πρακτική πρόσβασης σε αυτά κατά περίπτωση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΙΣ
«ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ»

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Σήμερα, την (ημερομηνία ολογράφως), η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή, όπως αυτή ορίσθηκε από την Συνέλευση Τμήματος (αριθμός και ημερομηνία), αποτελούμενη από την/τον (όνομα επιβλέποντα και ιδιότητα), ως επιβλέποντα, την/τον (όνομα εξεταστή και ιδιότητα) και την/τον (όνομα εξεταστή και ιδιότητα), αφού μελέτησε και παρακολούθησε τη δημόσια παρουσίαση της Διπλωματικής Εργασίας για απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, της/του Μεταπτυχιακής/ού Φοιτήτριας/ή κ. (ονοματεπώνυμο), με τίτλο:

«.....»

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ

ομόφωνα, κατόπιν συζητήσεως, να βαθμολογήσει τη Διπλωματική Εργασία της/του κ. (ονοματεπώνυμο) με το βαθμό: (ολογράφως και σε παρένθεση αριθμητικά).

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

(ονοματεπώνυμο
επιβλέποντα)

(Ιδιότητα)
(Τμήμα)
(Πανεπιστήμιο)

(ονοματεπώνυμο
εξεταστή)

(Ιδιότητα)
(Τμήμα)
(Πανεπιστήμιο)

(ονοματεπώνυμο
εξεταστή)

(Ιδιότητα)
(Τμήμα)
(Πανεπιστήμιο)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 Πρότυπος τίτλος για Μονομηματικό Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

**ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΓΙΑ ΜΟΝΟΤΜΗΜΑΤΙΚΟ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ: 000

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

(ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

**ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΣΤΙΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ

Ο/Η .....ΤΟΥ ..... (4)

**ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ(5) ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
.....(6)**

ΤΟΥ .....(7)

ΕΞ/ΕΚ .....(8) ΟΡΜΩΜΕΝΟΣ/Η(9)

ΣΠΟΥΔΑΣΕ

ΤΟ(Ν)/ΤΗ(Ν) .....(10)

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΤΟΥ/ΤΗΣ ΑΠΟΝΕΜΕΤΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ

.....(11)

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΣΤΟΥΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΤΙΣ.....(12),

Η ΑΠΟΝΟΜΗ ΕΠΙΚΥΡΩΘΗΚΕ ΣΤΙΣ

.....(13)

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΙΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

- (1) Η Σχολή στην οποία ανήκει το Τμήμα του ΜΔΕ
- (2) Το Τμήμα στο οποίο ανήκει το ΜΔΕ
- (3) Ο τίτλος της Ειδίκευσης του ΠΜΣ, όπως αναφέρεται στο ΦΕΚ
- (4) Ο/Η όνομα, επώνυμο και πατρώνυμο φοιτητή (ονομαστική)
- (5) ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ή ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ (ανάλογα με τον τύπο του τίτλου σπουδών του φοιτητή)
- (6) Το Τμήμα αποφοίτησης του/της φοιτητή/τριας (γενική)
- (7) Το Πανεπιστήμιο αποφοίτησης του/της φοιτητή/τριας (γενική)
- (8) ΕΞ/ΕΚ τόπος καταγωγής του/της φοιτητή/τριας (γενική)
- (9) ΟΡΜΩΜΕΝΟΣ ή ΟΡΜΩΜΕΝΗ (άνδρας ή γυναίκα)
- (10) Αναγράφεται το γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το ΜΔΕ ή η επιστήμη του (κρίνεται άπαξ από το Τμήμα) (αιτιατική)
- (11) ΚΑΛΩΣ ή ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ ή ΑΡΙΣΤΑ (ο χαρακτηρισμός του βαθμού ΜΔΕ και όχι ο αριθμητικός βαθμός)
- (12) Η ημερομηνία της κατάθεσης της τελευταίας βαθμολογίας με την ακόλουθη σειρά : η ημέρα του μήνα αριθμητικά, ο μήνας ολογράφως, και το έτος αριθμητικά
- (13) Η ημερομηνία της Γ.Σ.Ε.Σ. στην οποία εγκρίθηκε η απονομή του ΜΔΕ, με την ακόλουθη σειρά: η ημέρα του μήνα αριθμητικά, ο μήνας ολογράφως, και το έτος αριθμητικά
- (14) Όνομα και επώνυμο Πρύτανη του Πανεπιστημίου Πατρών
- (15) Όνομα και επώνυμο Προέδρου του Τμήματος στο οποίο ανήκει το ΜΔΕ
- (16) Όνομα και επώνυμο Γραμματέα του Τμήματος στο οποίο ανήκει το ΜΔΕ
  - Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΙΣ (με Ι και όχι με Η)
  - Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ή Ο/Η ΑΝΑΠΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ